

1955.

Tað vil so vera, at tá ið gamla árið er farið og nýggja tekur við, kemur so mangt í hugan: Ynski, spurningar, metan av tilburðum, ið hendir eru, og so. Og av tí, vit eru nútíðar menniskju, gera vit kanska flest öll tað mistak, meira at hugsa um, hvat ið hendir burtur frá okkum enn tað, sum hendir innani einum sjálvum og á tí litla öki, har ein sjálvur er við. Tann nýggja tíðin við sínum tíðindum gjøgnum blöð, radio og á annan hátt, tykist hava lyndi til at festa sínar hugsanir so nógv við hesi tíðindi, at einstaklingurin gloymir at rökja sína egnu litlu tíðinda-stovu, sum skal halda hann kunnugan við eins egna atburð og hugsan.

Tá ið ein ferðast millum manna í dag og hoyrir tos, sum oftani er, um vinnulíkandi, stjórnarlíkandi og alt hetta ópersónliga, sum samfelaginum hoyrir til, ja, so tróta ikki meiningarnar um, hvussu alt átti at verið. Men ofta fellur tosið um, hvussu samfelagið ber seg at, og hvussu ein annar ber seg at, meðan tað sjáldan er um, hvat ein sjálvur hevur hugsað sær at gera.

Hetta, at vit meir og meir, sum árin ganga, gloyma okkum sjálvi og bert líta út um eins egna ávirkingar-öki, mannminkar okkum; tað verður eitt tómt rúm utan um einstaklingin. Áskoðanir og alt verður tikið frá øðrum, stórar felagsáskoðanir, sum ikki eru komnar úr eins egna barmi, verður okkara andiliga innihald. Alt álit verður kastað á eithvørt ópersónligt: landsfyrirseti, kommunufyrirseti, fakfelagsstjórn o. s. fr. Meira og meira einfaldast okkara veran sum samfelagslimur og einkultmenniskja til hetta eina, at lata eithvørt kollektivt skipa alt fyri okkum, og tá ið onkur misløgur kemur, at rópa á eithvørt ópersónligt at rætta tað.

Lát tað tá verða vart ynski fyri fólk okkara í árinum, sum nú kemur, at einstaklingurin aftur má læra at kenna sítt virði og sín týðning; væl vitandi at eitt samfelag aldri verður gott, um ikki tað einkulta menniskja er sjálvhugsandi og kennir fulla ábyrgd bæði fyri sær sjálvum og samfelagnum. Hevði tað komið at staðið sólaklárt fyri hvørjum sær, at eingin framtíð verður av fyri einkultmenniskja ella samfelag, um ikki hvør sær kennir sum sína persónligu ábyrgd at gera sín part fyri at rætta alt tað, ið skeivt er, ikki so nógv við at skriva uppá ein stemmuseðil nú og tá; men við at stríða seg fram til eitt vælviljandi

ÁRAMÓT

*Herðsla heimsins bræð og brót,
aftri tú hvønn tvoran fót,
biðja vit, við áramót.*

*Tey í myrkri, gev teim ljús,
vitja inn í fangahús,
tú, sum er til hjálpar fús.*

*Tey sum syrgja, ger tey glað,
kærleik set í haturs stað,
tú, sum fyri øllum bað.*

*Tey sum eiga ongan eyð,
gev tú teimum dagligt breyð,
ver tú hjá í sálarneyð.*

*Mildi Krístur, groð tey sár,
summi nutu hetta ár,
tel og goym tú teirra tár.*

*Signa skeiðir, bát og bú,
arman, mætan, nekt og skráð,
tá vit sova, vaki tú.*

Hans Dalsgaard.

Er kongsjørðin nú komin á føroyskar hendur?

Ígjár finga vit frænir av, at hin føroyska kongsjørðin í hesum døgum man vera um at koma á føroyskar hendur.

Vit høvdu tó ikki fingið hesi tíðindi váttat, tá blaðið fór til prentingar, men vit ivast ikki í, at tey eru reiðiliga álitandi.

Yvirtøkan av kongsjørðini varð lögð saman við yvirtøkuni av royndarstøðunum, sum lögtingið hevur bundið seg til at keypa frá statinum fyri stívar 90.000 kr. —

Hesin peningur er goldin nú við árslok, og harvið má kongsgóðsið roknast fyri at vera komið á føroyskar hendur.

Hetta kann verða landinum til miklan frama, um skipað verður so fyri, at menn framvegis fáa lagaliga atgongd til jørð, og um inntøkan av jørðini ikki fer í stórapott men í jorðagrunnin, so hon kann dugna landbúnaðinum munandi.

Samfelagssinni, ið hvílir á sjálvhugsan.

Árið, ið nú er við at vera at enda komið, man hava verið eitt av teim allarbestu, hvat ið viðvíkur inntøkum sum heild sæð.

Fara vit at kanna eftir tí, fiskivinnan hevur givið, so visir tað seg, at selt er av landinum í salt- og klippfiski fyri o. u. 54 milj. kr. fiskiskurin visir slakar 6 milj., og sildin út móti 12 milj. kr.

Fiskiskapurin í Grönlandi og eystanfyrir royndist nógv betur í ár enn undanfarnu árin. Í tonsatáli er veitt í ár ein triðingur meir enn í fjór. Eisini útróðurin undir

Føroyum hevur hyldnast betur enn í fjór — eini 1000 tons meira.

Tað, at meira varð veitt av toski í ár, skyldast fyri ein part, at eingin søla av sild varð til Russland, og menn tí antin ikki tordu at fara á sildaveiði ella totaðu longur á í Grönlandi enn síðsta ár. Á sildaveiði vóru í ár eini 90 skip; men mong av teimum vóru bert stutt tíðarskeið á hesi veiði. Ikki gekkst væl at fáa sild ta fyrstu tíðina heldur; men tá saman um kom, hyldnaðist bara væl. Útgerðin til sildaveiðina var ein fittan mun dýrari í ár, bæði gorn, tunnur og salt; men kortini varð Framh. á 4. s.

Stjórnarskipanin.

Tað er sera áhugavert, at menn hava tikið til orða viðv. møguligari broyting av stjórnarskipan okkara. Tað visir at ikki allir teir menn, ið starvast við politik eru heilt líkasælir við hvussu landsstjórn er í mun til áhugamál landsbúgva.

J. Fr. Øregaard setur fólkakvøðurætt fram til umhugsunar, Javnaðarur í Havn tekur undir, og leggur aftrat um ikki vert er at hugsa um at avtaka meirilutastjórn og koma aftur til »Landsnevnd«, har allir tingflokklar eru umboðaðir í mun til styrki teirra.

Hetta er alt vert at hugsa um. Tó, var ikki eisini vert at hugsa eitt sindur um vallógina? Sum nú er, er tingið skipað av monnum, ið (alls ikki mannminkandi fyri teir) mega víga landgagn móti heimstaðargagni. Tað er ikki óhugsandi, at ein tingmaður viðhvørt kann kenna seg sum gentan, ið var boðin til borðs, og skuldi skera av fótamørinum »skeri eg teg her, so missi eg teg har«.

Hvat um vit finga vallógina broytta soleiðis, at t. d. helmingurin av tingmannatalinum verður valdur á landslista, meðan hin helmingurin verður valdur sum áður? Vildi ein tilik skipan ikki hjálpt til, at Løgtingið meira kom at virka sum eitt landsting? Sum nú er statt, er tað meira skylt við grannastevnu.

Eingin vandi er fyri, at útjaðarnir verða við sviðsoðið um tilíking broyting verður gjord, tí eingin tingmaður, valdur á landslista vil lata á sær sita, at hann fjónar øir, ið stríðast á ytstu nesum.

Javnaðarmaður av bygð.

GLUGGIN

2. januar kemur mánaðarritið »Gluggin« út aftur. Hetta verður so triðja heftið.

Undirtøkan hevur verið góð, tað kann ikki annað sigast. Serliga væl gekk at selja heftið í hesum mánaðinum; men Gluggin hevur eisini fingið ein hóp av festum haldarum, út móti 900.

Av innihaldinum í komandi hefti kunnu vit nevna: Grein um Lusitanu, hitt stóra ferðamannaskipið, ið varð sòkt undir fyrra verðaldarstríðum. Johs. Thomsen hevur eina grein um sjálvuppgávu til skatt. L. Petersen, lærari, hevur eina týðing eftir Bj. Bjørnson, Ein hættilsig friggjaraferð, og hartil er ein frásøgn um sjálvt skaldið. Annars eru sum vant týðingar av søgum og barnasøgum.

Fiskanes fór í gjár til Íslands á saltfiskaveiðu.